

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS- PRIJS

Voor de Stad. . . / 12.

Franco per post. . . 14.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DICERE VERUM QUID VETAT?

ADVERTENTIEEN:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zegel.

Dit nummer wordt heden (dinsdag avond) afgedrukt, uitkomende van den morgen aanvallenden feestdag van de H. Catharina, patroones der parochie, onder welke onze bureaux en drukkerij gelegen zijn.

KERKELIJKE STAAT.

ROME 10. november. Het jubilé hetwelk de heden gewoontlijk verteen bij gelegenheid van het verzoen, zal het Rome op den tweeden zondag van den Advent aanvangen en tot den vierden zondag van den feestelijkheid, hieridit zieh daartoe voor, breedte algemeene retraits waarvan de oefening den 20. desd. zal aanvangen, voor gebedende en ongebedende geestelijkheid elke afzonderlijk. De Kardinaal Ferretti, wiens apostolische en welvrekendheid vermaard zijn, zal voor ongebedende geestelijkheid prediken, de religieuze orde zal het reit geleerden en welvrekendste prediker van Rome, Pater Ventura, heden afzand den heiligen gods vrucht van Christus, om in de geestelijke behuizen die geliefden te voorbion, ter wijl zijne reitheid de heden dan beernaam welke de welvrekendheid onder den kusten bevorderen.

De huten geveens gezant van Rusland, graaf Ludoff, is heden door den Paus ontvangen. Hij heeft aan de Paus de huten brief overnemen te verhandigen, die heden magtigen deet tennemen in de onderhandelingen over de kerkelijke aansprekingen van Rusland. Reeds den dag na de ontvangst van den russischen gezant, is de Paus moeder Makrena van het Quindad aboden, en is heden een uur met haar gesproken. Deze heldhaftige en zood nedertige die heden de heeren heeft meeds in de diepste afsondering, in het gete de kroon veridende, welke zoo heerlijk verdiend heeft. Men schrijft aan hare heden de de genezing van eenen franschen zending, die bedruwen jaren door een volslagen ziekte zijner stem zoudt. Hij houdt mij vooraf, u de omstandigheden dezer gebeurtenis te verhalen, dat dit de wettelijk gestaafd zijn. In de zand zelve is onderwiskbaar, hij is gisteren heden vorgevallen en hij betugd door twee behoppen, die er hoggetuigen van zijn geweest. De d'Esbon, voormaligen schouffmakker van den wezen zending, en de verbied waartoe Mgr. Pampallier, vicaris apostoliek van Oceanie. Het bovenstaande is ontleend aan l'Ami de la religion, l'Univers is ontrent deze gebeurtenis als volledig ingelicht en verhaalt dezelve in ter voege:

God, die ter zijn behagen in schept, zijne trouwe dienaars te verheerlijken, heeft in zijne kindige barmhertigheid, naar de gebeden van vader Makrena, die heldhaftige abdis van Minsk, de genezing verleend, waarover ik u onderhouwen wil, trouwens de H. Geest heeft gezegd: Ope Dei redelare en confiteri honorificum est.

Ziehier het gebeurde: Een jong fransch priester, de abbe Blaupin, zendinginder congregatie van t. H. Hart van Maria, bij de negers van het eiland Bourbon, had, sedert twee jaren en ten gevolge van zijnen apostolischen arbeid zijne stem geheel verloren. In den laatsten zomer kwam hij te Rome, met de hoop, om onder de nachte luchtstreek van Italia, de stem terug te krijgen welke hij in de dienst van God verloren had. Reeds bij zijne aankomst had ik het geluk hem te leeren kennen en door hem gesticht te worden. Hij sprak zoo zacht, dat men hem nauwelijks hoorde, en hij kon zelfs geen langdurig gesprek volhouden dan met behulp van eene leig. Vol onderwerping aan den wil Gods, verzuimde hij echter geen enkel der natuurlijke middelen, welke de wetenschap hem aanbood, doch alles was vruchteloos; en op raad der deskundigen begaf hij zich in juli 11. naar de baden, genoemd de Goede Wateren. Daar vond hij twee kundige geneesheeren, die spoedig bespeurden dat zij zouden schipbreuk lijden in hunne onderneming tot zijn herstel en hem naar de wateren van Cauteles zonden, doch ook dit was vergeefsch. Eene Letterschap was merkbaar en op het einde van veters kwam hij in den zelfden toestand te Roma terug. Leilige dagen geleden bezocht hij Mgr. Luquet, bij wien hij het gelijke Mgr. Pampallier aantrof en nog een ander persoon, die hem den raad gaf, datgeen heden de ervuandige abdis van Minsk in te reepen. Der jonge zending beschoude deze raadgeving als eene waarschuwing des hemels. Hij begaf zich naar moeder Makrena, die hem met belangstelling ontving en hem voorschreef, zijne stem het heilige misoffer op te dragen in de kerk van Salvatore, in Campo terover van het H. Bloed en zevenmaal ter eere der Zeven Weeen van Maria. Daerenboven vordede wij van hem, dat hij dagelijks bij haar een gebed zou komen starten voor het beed der H. Maagd, waaraan de H. Vader dazer dagen aflaten verlaanden heeft.

De vrom zending liet alle geneeskundige hulpmiddelen en volgde stiptelijk de godsdienstige voorschriften der abdis. Tien dagen waren reeds verlopen en nog was geen teeken van beterschap merkbaar. Het was zaterdag 11. den 7. dezer maand; zijn vertrouwen op God was nog niet aan het wankelen gebragt, doch hij zeide aan moeder Makrena dat hij nog geene beterschap gevoelde. Toen liet de abdis hem voor de madona nederknien en beval hem op den toon van het levendigt geloof, met luider stem de heilige en eerbiedwaardige namen van Jesus, Maria, Joseph uit te spreken. De abbe Blaupin trachtte te gehoorzamen en reeds kon hij met eene nog zwakke stem de heilige namen uitbrengen. Toen zeide moeder Makrena aan eene religieuse, die naast haar knielde: Hij zal genezen. En zich tot den zending wendende, vervolgde zij: Ga naar huis en herhaal van uur tot uur de namen van Jesus, Maria, Joseph, er telkens drie maal het Wees gegroet bijvoegende. De eerw. heer Blaupin vol-

ced hieraan en ten vier ure nademiddig giug hij moeder Makrena weder bezoeken. De toon van zijn stem, welke hij dus ochtende teruggewonden had, was van uur tot uur harder geworden, doch had de natuurlijke kracht nog niet bekommen. De abdis ving aan te bidden en opstaande beval hij, in naam van Christus, aan den eerw. heer Blaupin hard op den heiligen naam Jesus uit te spreken. Jesus! riep hij uit en hij was genezen. De klank zijner stem was helder en welkend. De gehele communiteit werd oogenblikkelijk verwittigd van het wonder, dat geschied was; zij omringde de madona en de eerw. heer Blaupin met luider stem het: Te Deum tot dankbetuiging. Elk woord soeken een lofsang ter eere van God en zijner dienaars.

Ten zijne teruggekeerd, verhaalde den zending in persoon aan zijne vrienden de gunst welke hij verworven had. Een jong kunstenaar, sedert lang van zijne godsdienstige pligten afgeweken, werd zoodanig getroffen, voer hij uit dien zoo lang sprakeloos gebleven mond zulke heldere en duidelijke woorden hoorde, dat hij besloot zich onmiddellijk met God te verzoenen en zijn geweten door eene oprechte belijdenis nader te zuiveren.

Doch een ieder wilde dien man, welke men den vorigen dag nog beklagde, zien en hooren en naderde hem met die uitdrukking van verwondering, welke nog eenigen twijfel schijnt te verbergen; en als wilde hij zeggen, Mannen, klein van gebou, waarom twijfelt gij? verhaalde aan allen het wonder, dat hij aan de gebeden van Makrena te danken heeft. Ik zelf heb hem gehoord; zijne stem is vol en heeft hare gewone uitgebreidheid herkrigen; hij kan haar thans weder wijden aan de verheerlijking Gods en de zaligheid der bevolkingen, die zijn vertrek betreunden.

Kargisteren hebben Mgr. Pampallier, Mgr. Luquet biechtvader der abdis, en de genezen zending een onderhoed met den Paus gehad, om Zoh. met het voorgevallene bekend te maken. De H. Vader legde teene groote blijdschap aan den dag. Hij heeft toegestaan dat eene kapel opgericht zou worden ter plaatse, waar de madona staat en den eerw. heer Blaupin gemagtigd, om aan het altaar gene mis tot dankzegging te lezen.

Ziedaar het trouwe verhaal eener gebeurtenis, welke twe catholijke lezers veel troost zonder hien te verbazen. Wanneer een stad getuige is van zoodanig wonder, mag men om nog den geringsten twijfel te voeden ooren hebben zonder te hooren.

DUITSCHLAND.

De Afg. Paus. Zeit van den 19 behelat eene proclamatie van den keizer van Oostenrijk, over de republiek Krakau. Na herinnert te hebben dat Krakau, ten gevolge van het vredetractaat van Weenen, van den 1. oktober 1809, van zijne staten was afgescheiden, aan het oude hertogdom Warschau toegevoegd;

later door den keizer van Rusland verzogd werd en eindelijk in 1815 tot eene onafhankelijke staat verklaard werd, verklaart de keizer van Oostenrijk dat eene ondervinding van 16 jaren bewezen heeft, dat Krakau niet heeft voldaan aan de voorwaarden, waaraan deze onafhankelijkheid verbonden was.

Mientengevege verklaart de keizer dat Krakau eene overeenkomst, den 6 november tusschen hem, den keizer van Rusland en den koning van Pruisen gesloten, Krakau, zoo als het voor 1809 bestond weder onder zijnen scepter getragt wordt en hij bij deze proclamatie daarvan bezit neemt.

De graaf Mauricius de Deym, keizerlijke raadshoer, kapitein der keizers en bevelhebber van Praag, is belast met de inbezitting namens den keizer, en de inwoners van Krakau worden tot gehoorzaamheid en niet aangemaand, terwijl de keizer hun de handhaving en bescherming, hunner heilige godsdienst, eene onpartijdige regtvaardigheid, eene billijke verdeling der lasten en eene strenge handhaving der openbare veiligheid belooft.

Dit stuk is gedagteekend 11 november 1846, door den keizer geteekend en door den graaf Ch. d'Inzagh, aartsbisschop; den baron Fr. de Pillersdorff, keizerlijk kanselier en den baron J. Koticzka vice kanselier, gecontrasigneerd.

Hetzelfde blad behelst daarenboven eene proclamatie, aan de inwoners van Krakau gericht, door den hertog van Salaparuta graaf Castiglione, welke de weerklank is der keizerlijke proclamatie.

— Een duitsch dagblad verzekert dat het pruisisch gouvernement, namens het Tolverbond, ernstige voorstellen aan Holland gedaan heeft, betrekkelijk het met België gesloten handelstractaat.

ENGLAND

Eene nieuwe agitation wordt voor de aanstaande zitting van het Parlement voorbereid. Ditmaal geldt het de vermindering der regten op de thee, welke regten verhaard hoog zijn in evenredigheid der innerlijke waarde dier plant.

De thee is een drank van eerste behoefte geworden voor het grootste gedeelte der engelsche bevolking. Ondanks de hooge regten, heeft de consumtie steeds toegenomen. In 1867 gaf de Indische Compagnie bevel aan haren agent te Bantam *honderd ponden thee*, als eene aardigheid naar Engeland te zenden. Thans zijn *veertig millioen ponden* naarwieliks toereikend om te voorzien in de behoefte dergenen, die de thee kunnen gebruiken; en die behoefte zou nog grooter worden van den dag, waarop eene vermindering van regten de thee onder het bereik van meerdere beursen zou komen stellen.

Het gouvernement kan te minder die vermindering van regten weigeren, omdat de thee aan geen enkel engelsch produkt afbreuk zal doen. Alles zal voordeel opleveren. De inkomsten der schatkist zullen toenemen met de consumtie, en de scheepvaart zal er voordeel uit trekken, wij jaarlijks een grooter getal kisten van het chineesch produkt zullen vervoerd worden en daardoor ook waarschijnlijk de uitvoer van engelsche produkten naar de vijf havens grooter zal worden.

SPANJE EN PORTUGAL

Madrid 23 Nov. Heilgerucht loopt, dat de Koningin zich in eenen toestand bevindt, welke allezins geschikt is om een einde te maken aan het geschil tusschen Engeland en Frankrijk gerezen, betrekkelijk het huwelijk van den hertog van Montpensier. In de *Augsb. Zeit.* treft men eene correspondentie uit Parijs aan, waarin dezelfde omstandigheden termeld wordt.

— Indien men den *Heraldo* geloven mag, is Koning Ferdinand van Portugal Coimbra binnen reikt, aan hoofdkwartier sterke divisie. De graaf Das Antas en de markies de Loulé zijn naar Oporto teruggekeken.

— De laatste correspondentie uit Lissabon zijn van den 11 november, en deelen mede dat eenige kleine ontmoetingen hebben plaats gehad, er was echter nog geen beslissende slag geleverd. Op de dagteekening dier tijdingen was Das Antas nog te Santarem, Sedana bevond zich op drie mijl afstand van die stad. Men wacht nog steeds met angstigen uitlag der tusschenkomst van den kolonel Wylda. Erre heeft veel geleden door het bombardement.

FRANKRIJK

PARIS 22 november. De minister van Pruisen en de zaakgelastigde van Rusland hebben vergaderd aan den minister van buitenlandsche zaken mededeeling gedaan der depeches, welke zij van hunne respectieve hoven ontvangen hebben over de inlijving van Krakau met Oostenrijk. De heer Guizot heeft niet tot eenig antwoord, behalve, deze vertegenwoordigers, even als vroeger den postenrijkschen zaakgelastigde, te wijzen op de gedevoering, welke hij den 2 juli H. in de Kamer der Pairs gehouden heeft, als het gezigtspunt der stadkunde, welke hij voornemens is, in deze zaak te volgen.

— De inschrijvingen ten behoeve der slagtoffers der laatste overstroefingen, bedragen thans 811,000 fr. behalven 90,000 fr. aan bijzondere giften. De nationale garde van Parijs heeft reeds 198,000 fr. gegeven.

Daarbij komen nog een aantal giften in natura. Het magazijn *la belle Jardinière* heeft 100 lakensoche en 100 andere pelots, 25 buren, 100 kleden en 24 pantalons verstrekt.

BELGIË

BRUSSEL, 23 november. Heden ten een ure zal de koning de deputatie uit de kamer der Représentanten, met de aanbieding van het adres van antwoord op de Troonrede bevel, ontvangen.

NEDERLAND

HERTOGENBOSCH den 24 November

— Voor eenige dagen zijn in een van de voornaamste koffhuizen te 's Hage ontvanger twee nieuwe guldenstukken, onder de regering van wijlen Koning Willem I geslagen, die zoodanig gesnoeid zijn, dat de bevoegde autoriteit daarvan kennis genomen en een strengelijk onderzoek begonnen heeft.

Bij deze gelegenheid herinnert men aan de artikelen 10 en 11 der wet van den 18 december 1845 (*Staatblad* n. 90), luidende:

„Geene der Nederlandsche muntsoorten, naan de wet van den 28 september 1810 (*Staatblad* n. 50) en volgende wetten geslagen, worden zoodanig schatkist aangenomen, wanneer dezelve eenigzins gealtereerd en alzoo vervalst, verminkt, besnoeid of uiterlijk geschonden zijn, en zal niemand gehouden wesen, zoodanige gealtereerde, vervalste, verminkte, besnoeide of geschondene munten aan te nemen of te ontvangen.

De nieuwe muntsoorten, in gealtereerden, vervalsten, verminkten, besnoeiden of geschonden toestand aan de Lands kantoren wordeinde aangeboden, kunnen aldaar aangehouden en na het afgeven van bewijs der aanhouding, aan raden en generaalmeeesters van de munt worden opgezonden, om, na onderzoek, of, en uitspraak dat dezelve zich werkelijk in zoodanigen toestand bevinden, te worden doorgesneden, en alzoo aan de aanbidders te worden terug gegeven.

— Bij arrest van het prov. hot in Noord Brabant, van den 1 oot. H., werd J. Bosmans, wegens het stelen van eenige brooden, liggende op eene kar, die aan den openbaren weg stond, veroordeeld tot de straffen van het zwaaien met het zwaard over het hoofd en vijf jaren tuchthuis-straf. Armoede en honger waren oorzaken geweest van dezen geringen diefstal. Reeds eenige maanden heeft hij daarvoor in den kerker geboet. Men vernemt thans, met genoegen, dat het Z. H. den

Koning dezer dagen behaagd heeft, hem de afschelding van alle verdere straf te dezer zake verleenen.

LEEWARDEN 21 november. Op gisteren heeft het provinciaal gerechtshof van Friesland een trefsel verlies geleden, door den dood van den algemeen geachtten voorzitter van dat hof, mr. P. Wierdsma.

Ingezonden Stukken.

In het *Handelsblad* van 20 dezer zien wij de goede bedoeling van heeren Ged. Staten van die gewest, om namentlijk de plaatselijke besturen bij circulaires te kennen te geven, dat het, voorten gevolge der mislukking van *aardappelen- en rogge-ogst* en de in den afgelopen winter reeds uitgeputte *ardensonden*, thans eene noodzakelijkheid is geworden, dat plaatselijke gemeente en polder besturen alles in het werk stellen, om de behoeffigen arbeidzaam zov veel doenlijk werk te verschaffen. d. v. door het verbeteren van binnenwegen en het ontginnen van *woeste gronden*.

Bij dit laatste moeten wij vooral onze aandacht vestigen en opmerken, dat de landbouwers over het algemeen genomen in deze streken, ten gevolge het voortdurend onder water blijven van zoo veel duizende bunders kooilanden (welke nimmer bemest behoefden te worden) niet in de gelegenheid zijn, om voor matigen prijs hooi te bekomen, ten einde het bevoegde vee te kunnen houden om hunne onmisbaarste hoogere gelegene landerijen genoegzaam te kunnen bemesten, en bij gevolg het wel niet mogelijk zal wesen, *woeste gronden* zonder *mest* tot *cultuur* te brengen. Aangaande de polderbestu moeten wij bekennen, dat die heeren voor zover hunne *eigene landerijen* betreft, een goed voorbeeld hebben gegeven met de landerijen die hun ieder in het land toebehooren, eerst te hebben doen begraven en bewerken, en daarna op grond van het bestaande reglement de eigenaars van landerijen in polderen, voor zover de billijkheid zulks eenigzins vereischt, tot een verplichting hebben opgelegd, en daarvan niet altijd zonder onaangenaamheden voldaan wordt. De grondeigenaars brengen als hoofdbezwaren hiertegen in, dat het onbillijk is hen tot dergelijke uitgaven te noodzaken, aangezien het grootste gedeelte hunner landerijen sedert de laatste 20 jaren niet eens de grond- en polderlasten hebben opgeleverd, en vermoedelijk tot loon banner uitgaven, als naar gewoonte, weder jaren achtervolgens met water zullen bedekt zien, in plaats van voor de gedane uitgaven een matig revenu te bekomen.

Wij stellen veel vertrouwen in de krachtadige ondersteuning van heeren Gedeep. Staten in het bevorderen eener verbeterde uitwatering, maar wat zal ons dit alles baten?

Eerstens wordt door het gouvernement het plan van een inundatie en uitwaterings-kanaal ontworpen, hetwelk de goedkeuring van H. H. moet wegdragen.

En eindelijk na jaren daarbij gevolg gebleven te zijn, is het geluk om de gevorderde 7900,000 in een der zittingen van de provinciale staten verzekerd te zien worden, welke door een daartoe benoemde commissie aan het gouvernement werd aangeboden; nu meenden wij al spoedig van ooren vliand (het water) bevrijd te zullen worden, maar wat is het gevolg? Op hooger bevel moet een minder kostbaar plan ontworpen worden en zoo leven wij voort, tot dat een voornaam gedeelte onzer provincie haren totale ongerang zal bereikt hebben, in plaats van in staat gesteld te worden om, aan ledige handen werk te verschaffen, waaruit ook volgen moet om woeste gronden tot culturen te kunnen brengen. Wij hebben vertrouwen in de welwillendheid van Z. H. en in de bekwaamheid van de mannen die thans werkzaam zijn om een plan op eene minder

kostbare schaal te ontwerpen en hopen al spoedig daarvan een of ander te zullen verkrijgen, ten einde de landeigenaars eenig vooruitzicht te geven dat de uitgaven welke zij zich thans moeten getroosten, niet geheel vruchteloos zullen wezen.

Mengelwerk.

Pistis, Elpis en Agapé.

(Vervolg en slot van ons vorig nummer.)

Lucianus, Aurelius, prefect van Rome, behoorde tot die menschen, welke zoodanig met het tegenwoordige voldaan zijn, dat alle leedwezen over het verledene bij hen belagghelijk en alle hoop op de toekomst een droombeeld, zoo al niet eene misdaad is, Romein en onderdaan des keizers voor alles, epicurist uit zijner aard, het scepticismus uit zwakheid van geest toegedaan, haatte hij in het christendom leerstellingen, welke op het geloof aan God en op de liefde tot den naaste gegrond zijn. De menschen, die de hand reikten aan de armen en de slaven, om hen uit hunne verdorvenheid op te brengen als gevaarlijk beschouwende, spottte hij met het geloof, dat andere goederen, dan die dezer wereld doet hopen en betrachten, en zag in het paradijs der geloovigen niets anders dan een overdreven namaaksel van het *Styrium* der heidenen. Zoo een man achtte zich gelukkig de gansche sekte te kunnen verzamelen in den persoon van twee arme vrouwen, die die voortreffelijke kunstenaressen door blijven voor geboden en onverschillig voor geschenken, antwoordde hij, zullen wij het door schrik beproeven en als gezaghebbers spreken.

Indedaad, de prefect liet aan Sophia hoodschapen dat zij hare dochters naar zijn paleis op den berg Aventinus moest brengen. De feestten, welke Lucianus afdaar gaf, waren echte slampartijen; geene andere vrouwen, dan de diepst gevallen schepsels verschenen er. Sophia had dus liever duizendmaal gestorven, dan hare dochters daarheen te voeren; zij weigerte. Lucianus dreigde geweld te zullen gebruiken, de wijze weduwe werd hiertoe niet afschrik, zij kende de beschermende macht van het oppermagtig volk en ofschoon zij een grieksch afkomst was, had haar man het roneinische burgerrecht gekregen, en zij was reur uit den vrijen stand, en had dus het recht haar geweld aan te doen, dan de keizer ten de Goden; maar het was ook aan deze, dat Lucianus aan Fabius hunne wraak in handen stelden.

De schone Antinüs, gunsteling van Adrianus, was gestorven. Hij had zich in de zee geworpen, om eene godspreek te voldoen, welke beloofd had dat de dagen des keizers zouden verlengd worden met die, welke een zijner vrienden vrijwillig zou opofferen, en Adrianus had in den waanzin zijner droefheid en dankbaarheid, allen opperigt voor dit slagtoffer van het heidensch bijgeloof. De vleiters ontbreken nooit aan het oppergezag, de steden bejwonden zich, als om strijd, alziet voor Antinüs op te risten en Rome ging ter zijner eere spelen houden. Het was bij die feestten, dat Lucianus Pistis uitnodigde; zij moest eerst aan den nieuwen God offeren en daarna met de andere dichters medewerken, om de deugden en de schoonheid van Antinüs te bezingen.

Agapé was alleen te huis toen de wachten van den prefect aldaar aankwamen. Een teeken gevende aan de eenige dienstmaagd des huizes, vreesde zij niet God te zullen beleedigen door eene onwaarheid, en gaf zich in de plaats hare zuster over. De hoogepriester van Antinüs, voor welken Agapé gebrocht werd, niet in staat de geringheid van zijn vernuft te overdoen, zood de belagghelike, zelfs de vernederende bedieningen aangenomen hebben, om meer op zijn gemak te leven, en bragte zijne laaghartigheid met het masker eener onvoorwaardelijke onderwerping aan de bevelen van Cesar. Doch goedhartig van aard, werd hij door de jeugd en onschuld van Agapé getroffen. »Mijn kind, zeide hij, na het deken van Lucianus voorgelezen te hebben, gij die zoo zachtvaardig en zoo schoon zijt, zult u wel niet tegen de bevelen van onzen goddelijken meester willen verzetten? Op die wijs zal de prefect zijne gestrengheid laten varen en ik u spoedig aan uw huisgezin laten teruggeven.

Wat moet ik daarvoor doen, heer? Zeer weinig, bekoorlijke Pistis; deze twee gevogellen op het altaar van Antinüs offeren en daarna ter eere van dien jongen God, eenige ver-

sen maken welke gij zoo schoon vervaardigt en welke rook door de muren van dezen tempel gedroegen is.

— Nooit, heer! Ik geloof in eenen God, schepper van hemel en aarde, en in Jesus-Christus, zijnen eenigen zoon. Hij is de Zaligmaker van ons allen, hij beklagt u, hij verwacht u, opent voor u zijne armen en leert mij, onzen hemelschen Vader te bidden voor u, voor al de ongelukkigen, die nog in de duisternis van het afgodendom verkeeren.

— Kind, hernam de vertoederde priester, waag u leven niet voor zulke, ofschoon edele herschenschimmen! Gij zult drie dagen lang in mijn huis verblijven: zoo beveelt het onze groote keizer, door den mond van zijnen prefect; gij zult met mijne dochters verkeeren; zij zijn ook goed en bekoorlijk; maar zijn tevens wijs en laten haren geest niet afdwalen op onderwerpen, welke boven haar bereik zijn. Moge haar voorbeeld uwe oogen openen, en ik, wanneer het beslissend oogenblik zal gekomen zijn, in plaats van u over te leveren aan het geragt van eenen strenggen regter, u terug kabeen geven aan uwe moeder, die twaalf afzijn betreurt en aan uwe zusters, die u roepen.

Agapé, zonder den priester te wederspreken, maakte van dit uitstel gebruik om hare moeder schriftelijk kennis te geven van de gevaren, dat haar bedreigde. Indien deze bekend waren geworden, konden zij dezelfde voor alle christenen worden die elkander in den nood hulp konden geboden hebben. »Wacht u, zeide dus Agapé, die gevaren bekend te maken; ontwaak den ijver onzer broeders niet, dit ware den storm over hunne hoofden uitlokken. Vlucht zelve; maak u deze drie dagen ten nutte, om u met Pistis en Elpis in veiligheid te stellen, opdat ik, afleghende, niet bezwijkte onder de taak, welke God mij oplegt.

De oude dienstmaagd was zoo bescheiden geweest, dat Sophia dacht dat hare dochter hare gewone liefdadige werken verrigte. Uit dezen brief vernemende in welke rampen de wraak van Fabius, door de dwepzucht van Lucianus ondersteund, hare broeders kon storten, heeft zij van ontzetting.

»O mijn God! riep zij uit, zal dan de vervolging op nieuw over de christenen worden? Moet ik mijne broeders en mijne dochters aan de woede der heidenen prijs geven of moet ik het mij door Agapé ongelegd stilzwijgen in acht nemende, dat onschuldig slagtoffer verlaten, om hare zusters te redden? Agapé, mijn kind, indien zij onder de folteringen bezweek! Indien zij u verloochende, o mijn God!!! Wat te doen? De menschelijke wijsheid schiet hier te kort!

— Het geloof redde u, moeder! antwoordde Pistis; hij die vermeent het vasten tred het gevaar te ontmoet te gaan, deelt in de kracht zoo wel als in de heerlijkheid van den Eenigen, zijnen God. Laat ons den hoogepriester van Antinüs bezoeken; hij erkenne zijne dwaling en moet het zijn, laat ons, door ons voorbeeld, aan allen leeren, niet te buigen voor de magtelooze boosheid der menschen.

Elpis zeide nog: »Wanneer de heer zijne dienaren tot den arbeid roept, bereidt hij het loon, dat hun bij het einde van den dag zal toegerekend worden. Laat ons den arbeid van Agapé gaan deelen; ik vrees niet, dat mijne zuster eenige laste zwakheid zal aan den dag leggen, maar streef naar mijn aandeel in de overwinning, welke zij gaat behalen.

En de twee magden, elke hare moeder bij eene hand nemende, bragten haar naar den tempel van Antinüs, alwaar zij Agapé vonden, die eenen ouden slaaf, wiens gansche lichaam met verpestende wonden overdekt was, tot geduld vernamde. Die man, op het punt van den geest te geven, was van een ieder verlaten. De christen alleen gaf hem troost en hulp.

Toen de drie dagen van uitstel verlopen waren, liet de prefect aan den hoogepriester vragen, of Pistis bereid was te gehoorzamen, dan wel of hij haar aan de gestrengheid der wetten moest overleveren. De hoogepriester, wiens hart zoo als wij reeds gezegd hebben, zeer vatbaar voor medelijden was, govelde zich nog meer getroffen door de verplichting van vier schuldigen, in plaats van eene, aan den prefect over te leveren. Hij verdubbelde zijne geboden om Agapé, hare moeder en zusters tot gehoorzaamheid over te halen. »Ik vraag niet, zeide hij, dat gij uw geloof zult verlaten, maar slechts eenen enkelen dag te verzuimen, om

uw leven te redden; indien uw God zoo rechtvaardig en zoo goed is als gij zegt, zal hij u verschoonen.

Een blos van verontwaardiging kwam op het gelaat van Pistis bij deze woorden. »Onze God aanvaardt eene zoo liefhartige liefde niet, zeide zij. Hoel de wereldsche eer is in staat om eenen krijgsman op de bres staande te houden, en het geloof zou ons niet in het gevaar ondersteunen? Overigens in God is het opperste goed gelegen, hem te verloochenen is eene wreedere foltering dan al de pijnen, welke de beulen ons kunnen aandoen; eene schande, gróóter dan al de vrees nadingen.

— Gij ziet slechts het kwaad, dat ons wacht, voegde Elpis er bij, ik zie tevens de belooning. Verwijder u, gij die u plaatsen wil tusschen ons en de zón der heerlijkheid!

De hoogepriester zag in dit alles niets dan woeste dweepzucht, gelijk aan die, welke Stoïcijnen soms aan den dag legden, en zich tot Agapé wendende, vier zachtheid en teederheid van ziel hem bekend waren, voegde hij haar hare zusters en moeder, op het punt van de slagtoffers haren halstarrigheid te worden. »Wat zou het u kosten? zeide hij; eene kniebuiging voor het beeld van eenen god (van eenen jongeling, zoo gij wilt) maar die, god of sterveling, schuldeloos was en stierf met de meening, dat hij zich voor zijnen keizer en vriend opofferde.

— Indien de dood van Antinüs door de deugd ingegeven werd, antwoordde Agapé, zal onze rechtvaardige en barmhartige Zaligmaker zijne ziel wegen en over zijn lot beslissen; maar niemer zullen wij onze knieën buigen voor het beeld van een schepsel, dat even als wij aan zonde en dood onderhevig was; reeds eenmaal heb ik mijne moeder en mijne zusters willen redden, door mij alleen aan den toorn van Cesar over te leveren; God heeft mij den hoogmoed van mijn offer doen zien, door hetzelfde te verwerpen. Indien ons bloed, voor de eer van zijnen heiligen naam vergoten, de oogen moet openen der ongelukkigen, die nog in de duisternis verkeeren, dan is het onze plicht, hetzelfde tot den laatsten druppel te vergieten. Vaarwel! onze broeders in Jesus-Christus zullen met ons bidden, opdat onze marteldood vruchtbaar zij, ten zoolang onze foltering daren zal, zal ik mijne handen naar den hemel opgehoven houden, over u en uw huisgezin de genade des Zaligmakers afwakkende. Op die wijs kan ik u mijne erkentelijkheid betuigen voor uwe zorgen en deelneming.

De vrouw van den hoogepriester nam nu Sophia ter zijde en trachtte haar te overreden dat eene wijze vrouw, als zij was, de vermetelheid der meisjes, om zich in het gevaar te begeven, moest betengelen. Neen antwoordde Sophia, tot heden heb ik haar geleid, thans volg ik haar. Wat vermag de rede, om te gebieden aan degenen, die gelooven, hopen en zich ten offer brengen?

De hoogepriester, ziende dat zijne raadgevingen nutteloos waren, besloot, doch niet zonder hartelijk leed, zijne gevangenen over te leveren. Hij schreef aan Lucianus dat hij hem met de halstarrige Pistis tevens hare moeder en zusters toezond, die even als zij besloten hadden de bevelen van Cesar te trouwen. Doch eene beproefing, harder dan de gevangenis en de werktuigen van foltering, wachtte deze ongelukkigen. Sophia werd van hare dochters afgescheiden en naar Corinthe, haar vaderland, gevoerd, alwaar zij geoordeeld en tot gevangenschap verwezen werd.

Fabius had met opzet verneden van Agapé te spreken, toen hij de aandacht van den prefect op dat ongelukkig huisgezin vestigde. Toen hij vernam dat het voorwerp zijner liefde met hare zusters aan al de gestrengheid der wetten tegen de christenen overgeleverd worden, liep hij naar de gevangenis waarin de drie dochters waren in bewaring gesteld, daar, in eenen kerker, welks afschuwelijkheid geene gelijkheid heeft met onze tegenwoordige gevangenis, in het gezigt der werktuigen tot foltering, vernieuwde hij zijne spreekingen. Pistis en Elpis verwijderden zich met verachting van hem, Agapé terughoudende, waagde hij eene nieuwwe poging om haar te redden. »Neem mij tot uwen echtgenoot aan, zeide hij; eenmaal met dieu tijl vereerd, zal ik, door mijnen invloed en rijkdom, de gestrengheid der wetten weten te ontwapenen. Het is waar, ik aanbid de goden van Rome en van de beschaafde wereld; maar wat doet dit ter zake? De gemengde huwelijken zijn niet zeldzaam in uwe godsdienst, de christenvrouwen bevolken onze paleizen, zonder dat uw God zich

daarover vertoornacht. Dierbare Agapè, gij zult eene kapel in mijn huis laten bouwen, indien gij niet wilt, dat uw Christus plaats neme tusschen de bescheringoden van mijnen haard. Ik zweer dat ik uwe overtuiging eerbiedigen zal, uwe moeder als mijne moeder, uwe zusters als mijne zusters beminnen en alle christenen beschermen zal. Maar hoe, gij antwoordt niet?

— Verschoon mij, mijnheer; ik vraag mijzelf af of ik wel waak, dan wel in den schijn van eenen droom uw voorstel hoor, om de plaats in te nemen, welke de edele en gestrengde Flavia bekleedt?

— Flavia heeft mij geenen erfgenaam gegeven ik verstoot haar.

Op dat antwoord rees de bloes van schaamte en toorn op het gelaat van Agapè. Hoe riep zij uit: het is eene misdaad, welke gij mij tot mijne redding voorslekt? Ik hou de rechtvaardigheid en mensche-lijkheid niet voeten moeten treden! Mijn bloed met tranen vrijkopen? En dit komt u als eene een- voudige en natuurlijke zaak voor? O! God vergeve mij mijne schulden en schenke mij de kracht u voor die Leleediging vergiffenis te schenken. Maar laat mij, en weer, dat geene folteringen, waarvan de werktuigen hier voor ons staan, voor mij zoo wreed zoudt zijn dat die, van de plaats eener ongelukkige in te nemen.

Fabius vertrók schuimbekkend van woede, daar hij in de edele verontwaardiging van Agapè niets anders zag, dan eene innachting voor zijn persoon. Wel ver van bij den prefect het ongelijk der jonge christenmaagden te verbloemen, hstte hij hen aan, om met gestrengheid te handelen jegens die weder- spandige en dwepzieke sekte.

Dezelfde avond verschenen de drie zusters voor het gerecht.

«Waarom weigert gij te offeren aan den god- delijken Antinous?»

— Wij erkennen slechts, eenen God, eenwig almachtig, schepper van hemel en aarde; eenen anderen God aanbidden is eene gruwelijke heilig- schennis; antwoordden achterevolgens Pistis, Elpis, en Agapè.

— Gij zijt dus christenen?

— Ja, wij zijn het.

— Welk goed verwacht gij van zulke dwaling? hernam Lucianus niet eene geveinsde goedaardig- heid. Die magtige God, bin welke gij Cesar trotsbert, laat u in antwoorde wegwinnen; terwijl de onze, wanneer gij de knie voor hen buigt, u het leven en met het leven rijkdom en aullen bezorgen.

Pistis hief het hoofd op en antwoordde: «In God gelooven is het opperste goed; voor hem sterven is een roem; welke de voorkeur verdient boven allen wereldschen roem.

Lucianus wendde zich nu tot Elpis:

«De vermaken passen uwen leeftijd beter dan die trotsche worstelingen tegen pinen; lippen als de uwe, zijn beter geschikt om vreugde gezangen te laten hooren dan kreten van smart.

— Gij wilt mij vrees aanjagen, antwoordde de maagd; ik hoop, indien de menschen voor ons verschrikkelijke folteringen hebben, de engelen heb- ben voor ons ondsprekelijke vertroosting.

— Bedenk dat de dood u wacht.

— De dood? riep Elpis op den toon der zegepraal; de dood uit beulshanden, het is de hemel ge- opend. Mijn zusters, laat ons God loven, die ons zijn aanschijn toont.

En alle drie hieven een dankgebed aan, hetwelk Lucianus afbrak door haar tot het rad te ver- oordeelen.

Daarin werden de maagden naar de gevangenis teruggebracht en gedurende de acht dagen, welke tusschen vonnis en de uitvoering verliepen, werd niets gespaard om haar te verleiden, noch bedreig- ingen, noch beloften... zij bleven onwankelbaar. De hoop op den marteldood had die zwakke schepsels in heldinnen harschepen. Daags voor de uitvoering van het vonnis, kwamen de bisschop van Rome en de voornaamste christenen gemeenschap, met haar bouden. Het afscheid, hetwelk deze plegtig- heid volgde, was dat van vrienden voor eenen grooten zeelag. De bedroefden zijn degenen die aan den oever blijven en zich moeten vergenoegen met te gissen naar de wonderen, welke de ver- trekkende zullen bijwonen en wrochten. Op de stráffaals gebrágt, verloren zij den moed niet. Pistis, altijd sterk, vroeg slechts aan God om tot h t einde het geloof te mogen behouden, welke atheid alle kwaden vergoedt. Elpis schitterde van

hoop; Agapè had met liefde voor allen, slechts zichzelf vergetende. Op het rad gebonden, waarop hare ledematen een voor een met de meeste on- menscheeljkheid verbrijzeld werden, lieten Elpis en Pistis geen enkele zucht hooren. Agapè alleen kon hare tranen niet wederhouden. Eindeijk door de smart overmeesterd, riep zij tot den beul: «Wanneer zult gij dan ophouden mijne zusters te folteren?»

— En gij, voelt gij dan de ijzers niet, die uwe ledematen verbrijzelen?

— Ik voel Pistis en Elpis lijden, antwoordde Agapè, terwijl zij hare kennis verkondigde eenen slag, welken zij aan de menscheeljkheid van den beul te danken had.

Fabius en de hoogepriester haastten zich het lig- chaam der ongelukkige maagd van het rad af te nemen. Nog een weinig warmte op het bloed, dat nog uit hare wonden uitsiep, deden hen de hoop- kiesteren, dat zij maar tot het leven zouden kunnen terug hoepem. Inderdaad, Agapè kwam verdens bij hare eerste woorden, jaarentoont naar Fabius Metellus te stragen, die zich op eenen afvaardig- geplaats had; om haar het gezigt van een woord wepp van haat en afschaw te besparen. Hij kome, zeide Agapè, hij kome spoedig, mijne moeder bidt te Corinthe, alwaar mijn marteldood haart op eene wonderdadige wijze geopenbaard is, mijne zusters wachten mij in den hemel, maar ik wil niet ver- trekken, alvorens Fabius tot ons geloof bekeerd te hebben. God zeg mij, dat een adiquotogt van mij genneg zal zijn. Breeghem hier, breeghem hier, God, zoo hij te laat moogt keuren, riep zij op eenen beangsten toon, toen zij haar laatste oogenblik voelde naderen.

De patiënt, naderde, en hij zag de Agapè, die op Fabius, zeide Agapè, wij hebben de eeuwige gelukzaligheid verworven. Raak dit bloed aan, dat gij vergotes, hiet, om van degenen die gij pofol- ken gij uitgedoofd hebt en dat de wakende damp van dit bloed, die onzichtbare ademtige wegvoert en met de onzietten hemel leiden, om u te

— Ja ik heb christen, riep Fabius, door zeeveel liefde overwonnen.

— God makte alzo alle menschen zalig, antwoordde Agapè stervende.

De Hoogepriester van Antinous, zijne vrouw en zijne dochters omhielden het christendom met Fa- bius Metellus, en de kerk, geluige van dien mar- teldood en die bekeeringen, plaatste Pistis, Elpis en Agapè onder het getal der uitverkorenen. Hare namen zijn zinnebeeldig en beteekenen in onze taal *Geloof, Hoop, Liefde.*

Advertentien.

Een JONGELING van de R. C. Godsdienst bezittende den 3e Rang, geëxamineerd in het Fransch in staat de beginselen van het Hoogduitsch te onderwijzen, zag zich tegen 1e Januarij c. k., gaarne als **SECONDANT** geplaatst.

AANGEKOMEN

BESTE LUIKSCH KALK

aan de Kalkbrug te 's Bosch.

Op verzoek der Erfgenamen van den Zeer Eerwaarden heer **AUGUSTINUS ROSSIE**, in leven Directeur Principaal van het Konink- lijk Collegie te Roermond, zal de Notaris **GUILLOU**, aldaar residerende op Maandag den 30 November 1846, des namiddags om twee ure, tek Herberge van den heer **JAN ANTOON FAESSEN**, te Maasbree, publiek onder zeer voordelinge conditien verkopen, de volgende patriottische Goederen, allen ge- legen onder de Gemeente Maasbree, te weten:

1. Eenen **BOUWHOF** genaamd het **Kastel** of **Westeringshof**, gelegen te Maas- bree, dicht bij het **Dorp**, bestaande in **SCHONE** en **STERKE GEBOUWEN** bedekt met **Legen, TUIN** en **SCHOONEN BOOMGAARD**, het al omringd van eenen **VISCHVIJVER**, voorts **BOUW- en WEILANDEN, HAKHOUT** en verdere bijgehorigheden, geheel groot 21 Bunders, 65 Roeden (68 Morgen) in pacht bij de **Wed. GERARD HELMES**.
2. Eenen **BOUWHOF**, genaamd de **Langeheid**, gelegen te Maasbree, bestaande in wel inge- rigte en sterke **GEBOUWEN, MOESROF,**

AKKER en **HOOLAND, HOUTGEWAS, SCHAAPSWEIDE, HEIDEN** en verdere onder- hoorigheden, geheel groot 13 Bunders, 21 Roeden, 20 Ellen of 47 Venlusche Morgen, in pacht bij **JAN HENDRIKS**.

3. Eenen **BOUWHOF**, genaamd **Baerishof**, gelegen te **Maasbree**, bestaande in een sterk en goed **YOONHUIS, SCHUUR, STALLEN, MOESHOF, BOUW- en WEILAND, SLAG- HOUT, HEIDEN, MOERAS**, geheel groot 45 Bunders, 28 Roeden, in pacht bij **JOANNES GELLEN**.

4. Eenen **BOUWHOF**, genaamd **de Kerk** Eind, gelegen te **Maasbree**, bestaande in goede en hechte **WONING** met **SCHUUR, STAB, MOES- HOF, AKKER** en **WEILAND, HAKHOUT** en verdere bijgehorigheden, geheel groot 7 Bunders, 42 Roeden, 65 Ellen, in pacht bij **JOZEF KESSELS**.

En 5. Brie en dertig afzonderlijke perceelen onder **Maasbree**, gelegen, nader beschreven op de groote aangeplakte **Aflichten**.

Verdere narigten zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris **GUILLOU**, alwaar de con- ditien en figuratieve Kaarten van elken **BOUWHOF** en afzonderlijke Perceelen, tien dagen voor de verkouping ter inzage van een ieder berusten.

De Notaris **KUYPERS**, residerende te **Drunen**, zal aldaar, ten verzuete van **J. MANDERS**, in het Molenhuis, op **Vrijdag** den 11 December 1846, des avonds ten zes ure, voor den tijd van 6 jaren in het **Openbaar Verhuren:**

1. Den welbekanten **STEENEN KOORN- en SCHIJS MOLEN** te **Drunen**, met het **MO- LENHUIS**, waarin de **Tappery** met veel suc- ces wordt uitgeoefend, **TUIN** en **BOOM- GAARD**.

2. Den **HERSTELDEN KOORN-MOLEN**, te **Elshout**, welke beide die Molens innadels met den hand te huur, en aantevardig te **Drunen** 19 1847.

J. J. ARKELING, en **ZOON**, Boekhand- kers en Boekhandelaren te **'s Bosch**, debite- rezen met goed succes: **uysje** och **uysje**.

WILDT (SOLE) Godvuchtige **Levenswijzen** in den Advent en sijn de **Verderfing** der **Ge- boorte**, van den **Heiland** der **Wereld**, **JESUS CHRISTUS**, naar het Hoogduitsch door **ALVAN MAASLAND** priester, **Kerkelyk goed- gekend** 1846. 1/0.450

MAASLAND (A. VAN) uitlegging van de **Feestdagen** noverde **Kerkelyk goedgekend** 1/0.20.

uitlegging van de **Feestdagen** der **Allerzalgste Moeder-Maagd MARIA**, met eene **verhandeling** over het **vereren** en **aanroepen** der **Heiligen**, en over het **vereren** hunner **afkweken**, **Kerkelyk goedgekend**. 1/0.20.

Graanmarkt

maandag en dinsdag 25 en 26 november. **ROGGE** 7 9,50 / 9,85 a 7,10 20

ROEKMAST 7 18,00 / 6,80 a 7,00

HAVEN 3 300 3,60 a 4,00

AMSTERDAM, 28 November

Tarwe ruim prushoudend. In entr. 124 p. **1327**. In coets: 127 p. witt. **1360**, 125 p. d. **1350**, 123 p. **1287**, 127 p. r. **1350**.

Rogge in de markt verkooft; in entr. **124 p. 1327**, 129 p. **1248**, in cons.: **118**, **118 p. 1229**, **1253**, 125 p. **1284**.

Garst zonder handel.

Haver in den toon: **72**, **72**, **77** Noord-Holl. Voer. **112**, **124**, **135**.

Van Boekweit: blijft **118** van **118** in, **118** in de stemming **118**.

Bayuw. Yrkocht: **123** a **128**; **120** p. **118**. Nyl. en **124**.

Amsterdamsche 28 November

Maandag 25 November ten 4 ure.

W. S. 2 p. **118**; 3 p. **118**; 4 p. **118**; 5 p. **118**; 6 p. **118**; 7 p. **118**; 8 p. **118**; 9 p. **118**; 10 p. **118**; 11 p. **118**; 12 p. **118**; 13 p. **118**; 14 p. **118**; 15 p. **118**; 16 p. **118**; 17 p. **118**; 18 p. **118**; 19 p. **118**; 20 p. **118**; 21 p. **118**; 22 p. **118**; 23 p. **118**; 24 p. **118**; 25 p. **118**; 26 p. **118**; 27 p. **118**; 28 p. **118**; 29 p. **118**; 30 p. **118**.

Ter Drukkery van **J. A. DE ROOY** te 's Bosch.